

gaaelige uden at udøse sit Blod, at vi saa med det Samme have mærket os selv som et af de bedste Kompensationsobjekter, som overhovedet kunde findes her i Europa. Vi vilde være et Land af samme Natur, som de saataldte geistlige Stater, der i Napoleons-tiden altid bleve benyttede ved Fredslutningerne til at kompensere med. Det er dette, jeg mener, at vi ikke skulle gjøre, og det er den store Nytte, som jeg mener, en lille, veludrustet og nobel Hær, som jeg tror, vi kunne skaffe til Væie, kunde udrette. Jeg siger, det er en virkelig og reel Nytte, som ogsaa kunde, hvis man kan sige saaledes, omsættes til Dels i Penge; thi det Folk, som nedlægger Baabnene, opgiver let sin Nationalitet, hvad vi efter al Sandsynlighed vilde komme til under en Afvæbning, idet vi da vel vilde blive indlemmede i Tyskland. Og derom vilde jeg gjerne minde min ærede Sidemand tilhøire (P. Holm), som jeg heller ikke tror, er til Stede i Dag (P. Holm: Jo). Jeg vil minde ham om, at det vist ikke var rart hverken for os eller for det Parti, som han særlig er Ordfører for her, at vi kom ind under de tyske Undtagelseslove, og jeg vil minde vor agrariske Afdeling af Thinget om, at det vist heller ikke vilde være rart at komme ind under de tyske Skattelove, og endelig vil jeg minde Repræsentanterne for vor Industri om, at de neppe vilde staa sig godt ved under vor Industris nuværende syguende Tilstand at komme ind under Konkurrencen med den høit udviklede tyske Industri. Jeg tror altsaa, at dette tilsyneladende idealistiske Spørgsmaal i Virkeligheden er et høist realistisk Spørgsmaal. Altsaa mener jeg, at fra begge Sider vil man opnaa store Ting i Retning af det, man overhovedet ønsker at opnaa, ved at gaa ind paa en saadan Ordning og søge dette Forsøningsmidtpunkt, som jeg her peger paa. Man vilde saa Blads for de patriotiske Følelsers Udførelse, man vilde kunne glæde sig ved en udsøgt Hær, der virkelig var bestemt til at bruges, og fra anden Side vilde man kunne glæde sig ved, at man fik en Hær, der kostede saa meget mindre, en Hær, hvorpaa der sparedes ikke ganske saa Milioner om Aaret. Jeg tror, at hvis vi virkelig skulle finde hinanden, vi danste Mænd af Høire og Venstre, maa vi frem for Alt gjøre os Umage for at finde det Terræn, hvorpaa vi kunne mødes med hinanden, og jeg indser overhovedet ikke, at der er et andet Terræn, hvorpaa vi kunne mødes. Thi bltve vi ved paa den nuværende Maade, saa er ganske vist det nuværende Høire ovenpaa, det har Magten i

sine Hænder, men det er jo dog kun en aldeles tilsyneladende Magt, som det er i Besiddelse af. Hvad er det for en Magt, som man udøver til Trods for sit Fædrelands Flertals Villoie og til Trods for sit Folks — jeg nævner dette som det aller vigtigste — Rettsbevidsthed? En Magt af denne Art er en daarlige Magt, det er en udbortes Magt. Den har hele den glatte Overflade, men det forholder sig med denne Magt som med de Træsøiler, De vistnok Alle her have læst om ligesom jeg, i de tropiske Lande, der ere blevne gnavede af de smaa saataldte „hvide Myrer“ eller Termitter; de liste sig ind i Husene gennem underjordiske Gange, de gaa op gennem Søiler, der bære Huset, gnave al Skjærnen, alt Træet bort og levne blot den hvide Skal, den hvide Fjernis, og naar saa Dieblisset er der, da Stormen kommer, naar Huset skal prøves, om det har Fasthed, da falde disse Søiler. Saaledes forholder det sig med alle de konservative Søiler, som de Herrer tro ere saa faste for Dieblisset, og hvortil De se hen med en vis Stolthed. Jeg siger: Kongedømmet, Statskirken, Hæren, Bureautratiet, Aristokratiet, Alt, hvad de kunne nævne af den Slags Søiler i vort Samfund, ere alle i den senere Tid blevne hjemløge af de hvide Myrer. De se ikke, hvorledes de arbeide Dag og Nat, De tro, at Agitatorerne gjøre Maaste nogen Fortræd, og De have jo ogsaa aabnet en Forsølgelse imod Agitatorerne, men disse arbeide kun ude fra, og det har kun lidt at bethyde imod det, at selve Folkets Rettsbevidsthed og — lad mig sœie til — dets Væresfølelse er blevet krænket paa den Maade, som det nuværende System har krænket dem. Det er dette, der gnaver alle de konservative Søiler indenfra og kun levner Stallen, Farven, Væringen, og som fører til, at de konservative Interesser falde, naar en Gang Stormen bryder frem. Men da Forholdene ere disse, tillader jeg mig at anbefale til det besluttede Udvalg, hvortil jo rimeligvis ogsaa denne Sag vil blive henvist, at tage dette Spørgsmaal op og ganske særlig beffæstige sig med det. Jeg vil altsaa lige som i Gaar stemme for et Udvalg, hvortil denne Sag skal henvises.

Formanden (Høgsbro): Det kan ikke være Andet, end at en Omtale af Forholdene i Udlandet og derved ogsaa af vort Kongehus's Forbindelser med Udlandet kan knyttes til Behandlingen af vort Lands Forsvarsvæsen, men naar dette sker, maa der tages tilbørligt Hensyn til, at Forsvarsvæsenet er Hovedsagen, som her skal behandles, og det maa tillige ste saaledes, at